

Je důležité, abychom nebyli cizinci ve vlastní kultuře

Číst dětem před spaním, aby se jim zdály pěkné sny, je praxe mnoha rodičů. V případě knih od Petra Hudce jsou však tyto pěkné dětské sny už součástí příběhu. Pro děti napsal Tajemství libosadu či letošní novinku Legenda o snu. Kromě těchto titulů vydává i publikace o Velehradě, kde řadu let působil, letos například Příběhy z velehradské cisterciácké krajiny. Kromě psaní knih je Petr Hudec také vášnivým hudebníkem a pracovníkem Květné zahrady v Kroměříži, kde působí jako památkový pedagog.

Píšete knihy pro děti: nedávno jste vydal Legendu o snu, která se odehrává na historickém Velehradě, dříve také Tajemství libosadu o Květné zahradě v Kroměříži. Co vás k tomuto žánru přivedlo?

Pracuji v Květné zahradě jako památkový pedagog a vyprávím příběh o založení a trvání této zahrady. Postupně jsem si osvojil styl, u kterého mě napadlo, že by mohl získat knižní podobu a formu příběhu. Nebyl by to výklad průvodce, ale knižní vyprávění, smyšlený příběh dětských hrdinů. Od toho už byl jen krok k dramatickému žánru a ke krásné literatuře.

Napsat knihu pro dospělé a pro děti vyžaduje odlišný přístup. Máte na to nějakou kuchařku, jak mluvit k dětskému čtenáři?

Zpřesnil bych to – napsal jsem to pro dítě ve mně. Potřebuji, aby to mnou rezonovalo a nacházel jsem se v tom. Zatím mi nikdo nedal vysvědčení, jestli to dělám dobře, nebo špatně, takže nevím, zda mohu udílet rady. Částečným řešením ale může být volba hlavního hrdiny. V tomto posledním příběhu to mám trochu na hraně, protože mnichem velehradského kláštera se mohl stát sedmnáctiletý muž. To už je mladý dospělý člověk, se kterým

se mládež má identifikovat. V případě knížky o Květné zahradě hrdinové odpovídají žákům čtvrté či páté třídy, takže se s nimi děti identifikují lépe.

Měl jsem na mysli důraz na představitivost a imaginaci dětí. Obě knihy se odehrávají ve snu či ve spánku. Je podle vás dobrá cesta, jak mluvit k dětem?

Je to rozhodně dobrý recept, ale podpora představitivosti a imaginace je zajímavá kategorie i pro dospělého čtenáře, takže se to nedá úplně přesně vymezit. Cestování v čase nebo sen představuje formální prostředek, jak vyprávění vystavět. V případě první knížky cestuje kluk ze současnosti do baroka. U druhé se mnich paradoxně ocitne o 300 let později v historii kláštera, aby v kronikách vyzvěděl, co klášter čeká.

Do Květné zahrady proudí davy návštěvníků. Dá se říci, že krása zdejší přírody je přirozeným mostem k víře, která ukazuje odlesk Boží krásy i nevěřícím?

Dá se o tom tak uvažovat. Někdo zde může nalézt Boží odlesk, protože příroda, i ta zušlechtěná, je zrcadlem Boha. Nemyslím si však, že zde lidé mohou dojít k poznání Boha v tom církev-

ním smyslu. Je to spíše cesta k individuálnímu hledání. Zmíním ale, že celá výzdoba Květné zahrady, sochařská i rostlinná, zrcadlí velice důležité téma: Proměny. Můžeme mít na mysli Proměny od Ovidia, který říká: „Nic ve světě není stálé, vše prochází neustálou proměnou.“ Za touto ustavičnou změnou však musí být něco neměnného, nějaký pevný bod. V tomto smyslu, když vystoupáme na nejvyšší příčky této skutečnosti, tak se Boha skutečně dotýkáme.

Abych ale pronikl do mysli náctiletých návštěvníků, kteří bývají otráveni, protože jim zahrada a kytky zdánlivě nic neříkají, dávám krásu zahrady do kontrastu s válkou. Zahrada totiž vznikala v poválečné situaci po třicetileté válce. Představte si válkou zničenou Ukrajinu. Kdyby nějaký tamní politik řekl, že první potřebnou věcí, až válka skončí, je postavit zahradu, znělo by to bláznivě. Stejně tak to ale znělo i v 17. století. Zahrada tedy musela představovat skutečnou hodnotu. Místní libosad navíc nenapodobuje přírodu, ale má přísná geometrická pravidla. Člověku 21. století se geometrie přičí, protože máme pravidel všude plno. V kontextu 17. století však všude panoval chaos, okolní příroda byla divoká a nebezpečná. Když chtěl někdo vytvořit krásnou zahradu, nemohl to být

chaos. I Bůh při stvoření světa použil matematická pravidla. Když se chci stát stvořitelem takového malého ráje, musím postupovat podobně.

Vedete scholu v kroměřížské farnosti u Panny Marie, kde hrajete na kytaru. Je i toto forma edukace dětí?

Ujal jsem se toho nouzově, protože došlo ke generační výměně a náctiletí, kteří scholu vedli, odešli. Doufám však, že to náctiletí zase převezmou, až vyrostou, protože pro děti mohou být mnohem větším vzorem než já. Kdybych do toho ale tehdy nešel, nebylo by nic. Tuto službu děláme jednou měsíčně, je to zvládnutelný rytmus. Momentálně bych nedokázal připravovat hudbu na každou neděli.

Je tento žánr jazykem, který je dětské a mladší generaci bližší a kterému více rozumí po textové i hudební stránce?

Nepochybně je jim muzika doprovázená na kytaru, klávesy či housle bližší. To platí i pro volbu jazyka. Ačkoliv máme v kancionálu hudební i textové poklady, jazyk tam někdy zůstává archaický a mladší lidé by si k takové hudbě hledali cestu déle. Je dobré začít písničkami, které mají svou úroveň a hodnotu, ale jsou posluchačsky a hudebně přístupnější.

Hudebně se realizujete i ve folkové kapele HUKL. Jak teď toto uskupení působí?

Naše hudební skupina přerušila činnost vzhledem k tomu, že jsme se jako muzikanti přestěhovali a máme děti, já celkem čtyři. Když se vrátím z práce, jsem potřeba v rodině. Nemohu doma oznámit, že máme zkoušku a přijedu v noci, a v sobotu hrajeme a vrátím se večer. Odložil jsem to tedy na dobu, až děti povyrostou. Snad se ke koncertování vrátíme. Možnosti, jak muzicírovat dál, ale

jsou i v Kroměříži – ve starší scholě hrají učitelé z kroměřížské konzervatoře, což je první hudební liga. Učím se od nich. Párkrát se stalo, že jsem s nimi nacvičoval hudební pásma.

Se skupinou HUKL jste vydal album Reynkarnace – zhudebněné básně Bohuslava Reynka. Mohl byste přiblížit, jak jste básním vdechoval hudební jazyk?

Tvorba Bohuslava Reynka je mi velmi blízká kvůli svému tichu a úspornosti, takže jsem se v jeho textech našel. Druhá věc je, že každé slovo má svůj přirozený rytmus. Například slovo „pramínek“ má druhou slabiku delší a první je díky „r“ taková zvučná, takže už v sobě při vyslovení nese zárodek melodie. Bylo by hloupé jít slovům proti srsti. Když básník napíše básničku, už je v tom prazáklad melodie. Hudebnická obtíž spočívá v tom, že vyhmátnete melodii v první sloce, ale báseň má třeba pět slok. Často uděláte perfektně jednu sloku a zbylé čtyři už jsou jen kompromis. To už je hudební řemeslo. Kromě zhudebnění Reynkových básní jsem napsal i spoustu vlastních písniček. I když nejsou zachycené na finálních nahrávkách, stále je hrávám.

Část života jste strávil také na Velehradě. Co tam bylo vaším posláním?

Na Velehrad jsem přišel v době, kdy byl areál na počátku stavební obnovy. Stimulem k proměně poutního místa byla jednak devastace z předchozích let z důvodu neúdržby za komunismu a zároveň vše směřovalo k jubileu 1150 let od příchodu svatých Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu. Podílel jsem se tam na psaní a přípravě projektů a měl jsem možnost dobře poznat historii a památky daného místa. Učil jsem také náboženství a organizoval kulturní akce, které

poutní místo oživovaly navzdory stavební činnosti.

O Velehradě jste napsal i knižního průvodce Velehrad – průvodce poutním místem. Kdybyste měl někoho vzít na prohlídku Velehradem, kam by to bylo?

Stále je pro mě dechberoucí východní závěr velehradské baziliky s románskou apsidou, kde je bazilika zanořena do půdy. Její základ je o dva metry níže než současný terén. V krajině Slovenska, šohajů a vinečka tak najednou stojí seriózní, monumentální architektura. To byla jedna z věcí, proč jsem si Velehrad tak zamiloval a proč mě přiměl uvědomit si, že tu jde o hlubokou tradici. Krásných míst je tam samozřejmě více, například kaple Panny Marie Matky Jednoty křesťanů nebo prostor za hlavním oltářem s náhrobkem kardinála Špidlíka. Samotná velehradská bazilika je zkrátka fascinující.

Co dalšího může toto poutní místo nabídnout věřícím i nevěřícím v dnešní době?

Nehledě na to, že tam probíhají i velké hlučné akce, nabízí Velehrad ztišení. A to není malá hodnota. Nejde tedy o to vytvořit na Velehradě obrovskou nabídku, je to především místo, kde se člověk může zastavit a spočinout. Další hodnotou je krása. Na prvním místě krása velehradské baziliky, ať už máme na mysli interiér, nebo exteriér. Třetí věcí, kterou bych zmínil, jsou kořeny a vědomí vlastních kořenů. Je to dáno i geografickou polohou – na Svatý Hostýn vystupujeme. Pouť tam představuje cestu na vrchol, odkud se podíváme na svůj život z nadhledu. Cesta na Velehrad je naopak cestou do údolí, někam do hloubky k našim počátkům. Je to fyzicky jiný směr a jiný postup, možná i komplikovanější. Je důležité, abychom nebyli cizinci ve vlastní kultuře. To myslím Velehrad dokáže velice dobře zprostředkovat.

Rozhovor vás představil jako muže mnoha aktivit. Kde na to všechno berete sílu a energii?

Nedokážu posoudit, zda toho dělám více, než je obvyklé. Rozhodně mám však promyšlený žebříček hodnot, ve kterém velice vysoko vědomě kladu rodinu. Psaní knih je tak pro mě noční činnost, kdy už jsou naplněny potřeby dětí, nebo píši při cestování vlakem. Je to o hospodárném nakládání s časem. Založil jsem rodinu a chci být plnohodnotným tatínkem a manželem.

Lukáš Kuřík

